

Uj tervek a fővárosi hőforrások kihasználására a tüzelőanyaggal való takarékoság csatájában

Rákosi Mátyásnak a helyes szén-gazdálkodásra mutató beszéde nemcsak a széntermelés munkahelyein nyit új fejlődési szakaszt, de a **tüzelőanyaggal való takarékoság** felelősségében is. Közvetlenül a beszéd elhangzása után számoltunk be arról, hogyan képezi át a Fővárosi Tanács a fűtéstechnikai tanfolyamokon keresztül a központi fűtések kazánkezelőit a legtakarékosabb fűtés szabályaira. A legtakarékosabb szénfűtés szabályainak kötelező elsajátítása közelebb visz a fűtési korszakának fő-feltétele, hogy semmifajta meglévő hőenergia ne menjen veszendőbe. Nem szabad veszendőbe menni a magyar hővezeteknek sem. Országszerte ma még sok természetes hévíz megy kárba félig, vagy csaknem egészen kihasználatlanul.

Kihasználatlan hévízforrásaink

Az ország fővárosában is rengeteg hévízvet bocsátunk teljesen kihasználatlanul a Dunába. A Kis Ujság többször foglalkozott azzal, mennyire kihasználatlan a városligeti hévízforrások hőenergiája. Minthogy a Széchenyi-fürdő és az Állatkert csak kis hányadát hasznosíthatja a városligeti hévízforrásoknak, a *drága hőenergia javarésze a szennyvízcsatornába s azon keresztül a Dunába folyik.*

A Fővárosi Tanács a régi Budapest hivatalos vezetőinek mulasztásait eme vonalon is helyrehozza. Nemrég hírt adott a Kis Ujság, milyen terveket készített a Fővárosi Tanács a városligeti hévíz kihasználására. *Reminiczy Károly mérnök, a Fővárosi Fűtéstechnikai Gazdasági Iroda műszaki vezetője most részleteiben is kidolgozta a tervet.*

— Milyen mennyiségű hévízvet hagyott veszendőbe menni a régi főváros vezetői? Ezt a kérdést adta fel a Kis Ujság munkatársa Reminiczy Károlynak előljáróban.

— Hőtechnikai mérnök szemmértékével Budapest sok-sok hőforrása közül a magasabb hőfokú és a legnagyobb vízhozamú hőforrások vízének a veszendőbe menését találok a legnagyobb értékparálásnak — felel Reminiczy Károly. — Ezek átlagban 70 fok Celsius hőmérsékletűek és perceként 5000 liter vizet biztosító kutak. Napi vízmennyiségük 7.200.000 liter és 0 fokra vonatkoztatva *kerekén 504.000.000 kalóriát* jelentenek. Olyan hőmennyiség ez, amelyet jó hatásfokú kazánban csakis *napi 25 vagon, mintegy félszáz ezer forint — tehát évi 9000 vagon, vagyis 18 millió forint értékű közepesminőségű magyar szén elégetése árán érhetnek el.*

Évi 3000 vagon szénmegtakarítás

— Felhasználható-e egészen a városágban e töméntelen mennyiségű hőenergia?

— Nem! — hangzik a határozott felelet — Mai műszaki felkészültségünk még mindig nem elégséges a termálvizek hőtartalmának tökéletes felhasználására. Az emített adatok tehát csakis *eszméi számokként* érdekesek.

— Mennyi használható fel ezidő szerint a mai technikai felkészültség mellett?

— Semmi technikai akadálya nincs annak, hogy a budapesti hővizeknek legalább 40 Celsius foknál magasabb hőmérsékletű részmelegét jól értékesítsük. Hogy mit jelent ez? Ismét számokkal érzékeltetem. Napi 186 millió kalóriát és 9 vagon szén — vagyis *évi 3000 vagon szén*, mintegy 7,5 millió forint értékben — takaríthatnánk meg ilyen módon.

— Mily mértékben használták ki eddig az értékes fővárosi források melegét?

— A Városligeti elsőszámú forrását ezelőtti 72 évvel helyezték üzembe s vízmennyiségének hőtartalmából elenyészően kis százalék az, amit még ma is kihasználunk.

— Mi az oka annak, hogy a természetes hévíz hőenergiája csaknem egészen a csatornába folyik?

— Főként a korábbi várospolitikai vezetés hanyagsága, de másrészt a hévízvekkel kapcsolatos sok más bonyolult kérdés is. Például a városligeti forrásoknál a *hévíz agresszív tulajdonsága* a nagy szén-savtartalom és a keménységi fok. S a víz egyéb olyan elemei, amelyek a *csövek vasanyagát megtámadják, lerakódásokat, eltömődéseket okoznak és a vizet használati célra — például mosásra, mosdásra stb. — alkalmatlanná teszik.*

A lágyított hévíz jövője

— Milyen összetételű és hőmérsékletű vizet kapnak eszerint a budapesti fogyasztók?

— Mint a Kis Ujság már megírta, az Országos Tervhivatal rendelkezése alapján hamarosan elkészül a MÁV-kórház és a Zsidókórház melegvíz-

ellátó-csőhálózata. Aztán sor kerül a Podmaniczky-utca környéki városrész melegvízzel való ellátására is. A további tervek a hővizek ki nem vizsgált agresszívítására tekintettel még nem véglegesek. Eddig az volt az érgondolásunk, hogy a *termálvizekkel ellenáramú készülékek útján vízvezeték vizet melegítünk fel 40 Celsius fokra és ezt kapják a fogyasztók.* Természetesen a termálvíz lehető legnagyobb mértékű kihasználására kell törekedni. A kutakból éjjel-nappal, télen-nyáron, mindig egyforma mennyiségű melegvíz érkezik fel a föld alól. A teljes kihasználás alapja a víz agresszív tulajdonságának kiküszöbölése, hogy mind az iparban, mind a háztartásban értékesíthessük. Hogyan? Például, többek közt *lágysított eljárással.* Egy köbméter víz lágysítása 60 fillérbe kerülne, vagyis alig többbe a szükséges vízvezeték víz áránál. A legolcsóbb a mésszel való kezelés, amit kiegészíthetünk szódával és trinátriumfoszfáttal. A *lágysított hővizek általában megtartják eredeti magas hőfokukat és lerakódás nélkül vezethetők a szokásos csövekben keresztül.* A lágysított víz 70 százalékos hőmérséklet mellett alkalmas lenne például a „Patyóat” fehérneműtisztító központ, a kórházak és más közintézmények mosodáinak a Városligetbe való telepítése esetén — *mosásra.* A mosodák így vízszükségletüket teljesen, szénszükségletüknek pedig 85 százalékát tudnák megtakarítani. Minthogy az üzemek naponként 25.000 kilogramm ruhát mosnak és ehhez napi 2 és félvagon, vagyis évenként 750 vagon szénét fogyasztanak, a *megtakarítás évenként* csupán szénben *másfélmillió forint, kazánfenntartási költségekkel pedig 2 és félmillió.*

— Mi másra használható még fel a városligeti források hévíze lágysítás esetén?

— Míg a korábbi tervek szerint 40 fokos vízzel fűteni nem lehetne, a 70 fokos víz a tél túlnyomórésztében már a *környékbeli házakat* is fűthetné, anélkül, hogy a csöveket tönkretenné. Szó van továbbá még olyan ipari üzemeknek, így elsősorban vegyiparoknak, a hővíz-kutak környékére való telepítéséről is, melyek sok melegvizet igényelnek. Mint fűtőközeg pedig a víz, a gyümölcs- és élelmiszeripar, a tömeges aszálás céljait is kielégítené.

Reminiczy Károly újítási javaslatát a Balneológiai Kutatóintézet, az Országos Közegészségügyi Intézet, az Erőmű Intézet és az Energiagazdálkodási Vállalat fővegyészei, illetőleg vízspecialistái egyöntetű örömmel üdvözölték. Ugy találták, hogy az újító tervjavaslat nemcsak észszerű, de könnyen meg is valósítható. Megvalósítása közelebb visz a füstnélküli Budapest felé...

(n.)